

Valstybės padarytos klaidos taisymas

„Varpe“ Nr. 1 (267) paskelbus, paimtas iš žiniasklaidos, 14-os žuvusiųjų ginant Lietuvos nepriklausomybę trumpas biografijas, gavome rašytojo Justino Sajausko laišką, kuriame jis teigia:

„Turiu žinių, kad prieš 26 metus prie Bokšto žuvo ne 14, o 15 laisvės gynėjų. Siunčiu medžiagą apie 15-ąjį, buvusį kalvarijietį Stasį Mačiulską. Siunčiu mano su broliu paskelbtą medžiagą apie jį – pora nuotraukų iš albumo „Kalvarija. Iš praeities į dabartį“, K., 2013. Albumas išspausdintas brolio vardu, aš esu albumo redaktorius (abu mes - kalvarijiečiai). Džiaugčiausi, jei pradėtumėte garsinti S.Mačiulską – 15-ąjį Bokšto gynėją. Gyvename šleivoje kreivoje valstybėje, todėl šis žuvusysis buvo apdovanotas žemesniu, nei kiti žuvusieji, apdovanojimu. Matyt, per ilgai nenumirė“.

Atsidėkodami iškiliam istorinės atmintis gaivintojui už kilnią paskatą, skelbiame Ievos Sinkevičiūtės parengtą 15-jo žuvusiojo prie Bokšto trumpą biografiją.

STASYS MAČIULSKAS

1952-07-05–1991-04-14

Lietuvos laisvės gynėjas Stasys Mačiulskas gimė 1952 metų liepos 5 dieną Marijampolės r. Tarprubežių kaime Zuzanos ir Broniaus Mačiulskų šeimoje. Mokėsi Tarprubežių kaimo mokykloje, vėliau perėjo ir baigė vidurinę mokyklą Marijampolėje. Įstojo į Vilniaus Elektromechanikos technikumą, kuriame įgijo elektriko specialybę.

Nuo mokslų baigimo dirbo grąžtų gamykloje operatoriumi.

Per beveik penkiolika bendrai nugyventų metų Stasys kartu su žmona Elena Mačiulskiene susilaukė dviejų sūnų – Stasio ir Broniaus Mačiulskų.

Žmona Elena prisimena, kad jos vyras visada buvo mandagus, paslaugus, sumanus, labai vaikus mylėjo.

Buvo tarp tų, kurie vieni pirmųjų visa širdimi ėmė siekti Lietuvos Nepriklausomybės. Maždaug pusę metų pervedinėjo savo atlyginimą į Lietuvos Nepriklausomybės fondą. 1990 metų birželio 15 dieną Stasiui Mačiulskui buvo įteikta Lietuvos Respublikos Vyriausybės padėka už paramą įtvirtinant Lietuvos Respublikos Nepriklausomybę.

Lemtingąją sausio 13-osios naktį budėjo prie netoli namų esančio Televizijos bokšto. Kaip rašoma Vilniaus 1-osios klinikinės ligoninės išduotoje pažymoje Stasys Mačiulskas „...buvo atvežtas į 1-ąją klinikinę ligoninę 1991 01 13 apie 2-3 valandą. Traumuotas prie Televizijos bokšto...“. Buvo gydomas keliose ligoninėse, tačiau nuo patirtų sužalojimų 1991 metų balandžio 14 dieną mirė. Palaidotas Karveliškų kapinėse.

1992 metų sausio 13 dieną apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu. 1995 metų sausio 13 dieną apdovanotas (po mirties) 3-iojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu.

Dėl 3-iojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino pakeitimo į pirmąjį, LLKS ketina kreiptis į Valstybės apdovanojimų tarybą.

Stanislovas Sajauskas

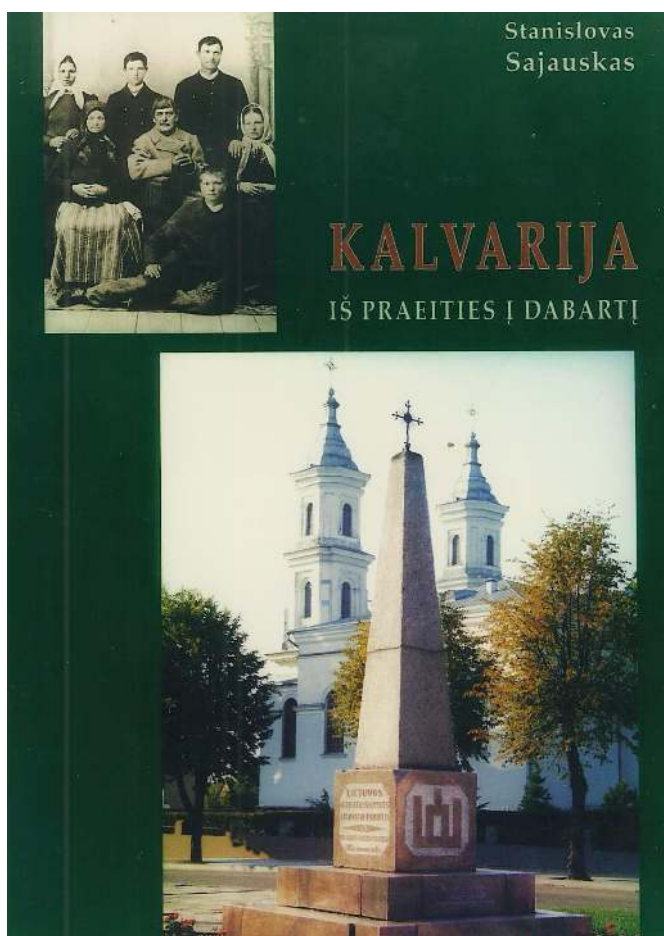
KALVARIJA

IŠ PRAEITIES Į DABARTĮ

Kaunas 2013

Albumo viršelis

Albumo nugarėlė

Penkioliktasis nužudytas Vilniaus televizijos bokšto gynėjas Stasys Mačiulskas. Gimė 1952.07.05 Kalvarijoje, mokėsi Alksninių aštuonmetėje mokykloje, Marijampolės Jono Jablonskio vidurinėje mokykloje, Kauno politechnikos institute. 1975 m. baigė Vilniaus elektromechanikos technikumą, dirbo Vilniaus grąžtų gamykloje.

Lentūga 1991 m. sausio 13-os naktį gindamas Vilniaus televizijos bokštą buvo sužeistas ir balandžio 14 d. mirė. Palaidotas Karceliškių kapinėse.

1995 m. Lietuvos laisvės gynėjas Stasys Mačiulskas apdovanotas Vyčio kryžiaus 3 laipsnio ordinu

Kalvarijos tremtinių choro ikūrėjas ir pirmasis vadovas, politinis kalinys, muzikos mokytojas Juozas Lukšys (1927 – 1992). 2006 (po mirties) apdovanotas Vyčio kryžiaus ordino Riterio kryžiumi (MIAPTМ)

Vytauto rinktinės partizanų memorialus naujosiose Kalvarijos kapinėse, atidengtas 1991 m. rugsėjo 14 d. Fot. S. Grigaitis (MIAPTМ)